

### 13. NEDĚLE PO SV. TROJICI, 17.8.2008

#### **Žalm 116:**

**Miluji Hospodina, on slyší můj hlas, moje prosby. Naklonil ke mně své ucho, když jsem k němu volal ve svých dnech. Ovinuly mě provazy smrti, přepadly mě úzkosti hrobu, přišly na mne soužení a strasti. I vzýval jsem Hospodinovo jméno: Prosím, Hospodine, zachraň moji duši!**

**Hospodin je milostivý a spravedlivý, náš Bůh se slitovává. Hospodin je ochránce nezkušených; byl jsem vyčerpán a dopřál mi zvítězit. Navrať se, má duše, do odpočínutí svého, neboť Hospodin je tvůj zastánce. Ubránils mě před smrtí, mé oči před slzami, moje nohy před podvrtnutím. Budu stále chodit před obličejem Hospodinovým v zemi živých.**

**Uvěřil jsem, proto mluvím; byl jsem velmi pokořený. Ukvapeně jsem si říkal: Každý člověk je lhář. Jak se odvděčím Hospodinu za všechna mně učiněná dobrodiní? Zvednu kalich spásy a budu vzývat Hospodinovo jméno. Svě sliby Hospodinu splním před veškerým jeho lidem.**

**Velkou cenu má v Hospodinových očích oddanost jeho věrných až k smrti. Nyní, Hospodine, jsem tvůj služebník, syn tvé služebnice. Ty jsi mi rozvázal pouta. Tobě obětuji obět' díky a budu vzývat Hospodinovo jméno. Svě sliby Hospodinu splním před veškerým jeho lidem, v nádvořích Hospodina domu, uprostřed tebe, Jeruzaléme.**

**Hallelujah!**

Tento žalm určitě nenapsal nějaký teolog v zátiší své studovny, skrytý za hromadou učených knih. Tady nemluví teoretik náboženství, ale svědek víry; člověk, který něco těžkého prožil, a přece zůstal na živu. A on to nevidí jako náhodu. Je skálopevně přesvědčen, že ho zachránil sám Bůh, Hospodin. O tom teď zpívá a přeje si, abychom jako čtenáři jeho píseň nejen poslouchali, ale také se z ní poučili a posléze se k ní i přidali.

**Miluji Hospodina, on slyší můj hlas, moje prosby. Naklonil ke mně své ucho, když jsem k němu volal ve svých dnech. Ovinuly mě provazy smrti, přepadly mě úzkosti hrobu, přišly na mne soužení a strasti. I vzýval jsem Hospodinovo jméno: Prosím, Hospodine, zachraň moji duši!**

**Hospodin je milostivý a spravedlivý, náš Bůh se slitovává. Hospodin je ochránce nezkušených; byl jsem vyčerpán a dopřál mi zvítězit.**

Milovat Hospodina je přece první povinnost věřících. „Miluj Hospodina svého Boha celým srdcem, celou duší a celou myslí.“ Ale láska se přece nedá přikázat. Láska musí přijít sama. Odkud však přijde? Lidová píseň odpovídá: „Na horách nerosteš, v poli ťa nesejů.“ Láska je ze setkání, ze vzájemného poznání dvou lidí. Ve vztahu k Bohu je to složitější, protože s Bohem se člověk nemůže setkat tváří v tvář jako s člověkem a nemůže jednoduše slyšet jeho hlas. Tady jsme odkázáni na Boží slovo, které nám o Bohu říká, na svědectví někoho, kdo se s Bohem setkal, ale pak musíme každý udělat svoji zkušenost s Bohem. A možná je tou nejsilnější zkušeností právě setkání s Bohem v úzkosti a ohrožení. Když se zamyslíme nad lidmi, kteří k nám mluví z Bible, tak to snad prožil každý a každá. Blízkost smrti poznali Jonáš, Mojžíš, David, Eliáš, Jób, Noemi a Rút, Ježíš, Pavel a další. I oni volali: Prosím Hospodine, zachraň mou duši! Jestli mi nepomůžeš, tak zemřu! A také oni, podobně jako náš anonymní žalmista, mohli říct: Hospodin slyší můj hlas. On mě uslyšel a vyslyšel. Naklonil ke mně své ucho, když jsem k němu volal. A ten, kdo poznal Pána Boha jako svého zachránce a pomocníka, může také upřímně říct: Miluji Hospodina, on slyší můj hlas, moje prosby. On je se mnou, rozumí mi. Vždyť Hospodinovo jméno přece znamená: Já jsem s tebou, jsem ti nablízku, neopustím tě a nevzdám se tě. Vždyť jsem ti to slíbil.

**Navrať se, má duše, do odpočínutí svého, neboť Hospodin je tvůj zastánce. Budu stále chodit před obličejem Hospodinovým v zemi živých.**

Když se člověk ocitne v nebezpečí, jakoby ztrácel svoji vnitřní jednotu. Strach a bolest ho rozdělují, jeho nitro je rozpolceno pochybnostmi a úzkostí. Duše a tělo se oddělují skoro jako

ve smrti. Ale poznání, že se mně Hospodin zastal, dovoluje duši říci: Navrať se do svého odpočinutí, tedy do stavu pokoje a vyrovnanosti. Odpočinutí je hebrejsky Noach. Jakoby duše prošla smrtelným ohrožením potopy a pak našla odpočinutí pod duhou milosti a naděje. Nový začátek je možný. Poutník J. A. Komenského se v labyrintu dostává do bezvýchodné situace a tu uslyší hlas: Navrať se! A když neví, kdo to mluví a kam se má navrátit, ozve se znova: „Navrať se, odkuds vyšel, do domu srdce svého a zavři za sebou dveře.“ To mluví Kristus. Zkušenost víry znamená nejen poznání, že Bůh je a že nás slyší, ale děje se tu také sebepoznání. To nebývá právě radostné, protože se ukážou naše záporné vlastnosti. Ale ne abychom byli dohnáni k zoufalství nad sebou, ale k očistění a nabytí potřebné rovnováhy a klidu.

**Uvěřil jsem, proto mluvím; byl jsem velmi pokořený. Ukvapeně jsem si říkal: Každý člověk je lhář. Jak se odvděčím Hospodinu za všechna mně učiněná dobrodiní? Zvednu kalich spásy a budu vzývat Hospodinovo jméno. Svě sliby Hospodinu splním před veškerým jeho lidem.**

V hořkosti člověk svádí vinu na druhé lidi. „Všichni lidé jsou lháři!“ Nedá se spolehnout na nikoho. Přátelé nepomůžou, odvrátí se, pomluví vás. V hořkosti člověk druhým křivdí a uzavírá se před nimi. Ale když uvěří, že Hospodin je se svými věrnými a slyší jejich modlitby, tak se mění jeho vztah k sobě samému i k lidem v jeho okolí. Chci jim to říct, jak mi Bůh pomohl. A také se jim chci omluvit a znovu navázat narušené vztahy. Jak se odvděčím Hospodinu za jeho dobrodiní? Tak, že o tom řeknu druhým. Tím se obnoví společenství, které nemá být naplněno hořkostí, nevyslovenými obviněními a vyslovenými výčitkami, ale vzýváním Hospodinova jména. „Zvednu kalich spásy a budu vzývat Hospodinovo jméno.“ To zvednutí kalichu je trochu záhadné gesto. V Bibli se píše také o protikladu, kalichu hněvu. Vykladači se domnívají, že ty dva kalichy – spásy a hněvu, milosti a soudu – byly součástí dotazování na Boží vůli. Když národ trpěl a chtěl vědět, jestli to bude trvat dál, byly ve svatyni umístěny dva navenek stejné kalichy – hořkosti a sladkosti – a po modlitbách a obřadech vešel do svatyně kněz, který nevěděl, který je který a jeden z kalichů pozvedl a okusil. Podle toho poznávali, jestli bude Boží hněv trvat nebo přijde milost. Izajáš pak říká jedno prorocké slovo, které se naplňuje v Kristu: „**Beru ti z rukou kalich mého rozhořčení. Už nikdy z něho nebudeš pít. Dávám jej do rukou těch, kdo tě sužovali (Iz 51).**“ A nám křesťanům je toto odnětí kalicha hněvu potvrzeno tím, že Ježíš vypil za nás hořký kalich, abychom my mohli pít z toho jediného kalicha spásy. To je svatá večeře a důvod k vzývání Hospodinova jména.

**Velkou cenu má v Hospodinových očích oddanost jeho věrných až k smrti. Nyní, Hospodine, jsem tvůj služebník, syn tvé služebnice. Ty jsi mi rozvázal pouta. Tobě obětuji oběť díky a budu vzývat Hospodinovo jméno. Svě sliby Hospodinu splním před veškerým jeho lidem, v nádvořích Hospodinova domu, uprostřed tebe, Jeruzaléme.**

Milost v Kristu jistě neznamená, že věřící jsou chráněni od všech zápasů a pochybností. Ale ti, kdo zakusili Boží pomoc a odpověděli láskou na jeho lásku, jsou svobodni. Tu je paradoxní formulace: Jsem tvůj služebník, Hospodine, tobě jsem oddán až k smrti. A na druhé straně: Ty jsi mi rozvázal pouta. To vystihuje reformátor Martin Luther formulací, že křesťan je na jedné straně naprosto svobodný, není ničím služebníkem. Na druhé straně je však křesťan naprosto poddaný služebník všech. Je to svoboda a současně poddanost lásky k Bohu, který mě spasil. A tato láska se projevuje jednak svědectvím o Božím vysvobození a vzýváním jeho jména, což je pravá oběť, když to vychází z čistého srdce; a také sliby. Tentýž Luther se jako mladý ocitl uprostřed bouře ve smrtelném ohrožení. A tehdy slíbil, že se plně oddá Boží službě. Svůj slib dodržel, stal se knězem a později vůdcem církevní obnovy v Německu. Dnešní lidé nepovažují plnění slibů za nutné. Souvisí to s inflací slova, ale i s praktickým ateismem. Neplní se sliby dané bližním ani sliby dané Bohu. U starší generace v církvi ještě doznívá zbožnost jejich předků; při různých výročích – narozeninách, výročí sňatku nebo úmrtí blízkého přinášejí oběti a rozpomínají se na Boží věrnost. U mladších lidí se to vytrácí. I ti, kteří se počítají za věřící, mají pochybnosti o tom, jestli je jejich život dílem náhody nebo osudu nebo Boha. Kdo se v tom má vyznat! – Ale nesudme, abychom nebyli souzeni. Každý, i ten sebevíc věřící člověk někdy ztrácí přehled, když s ním život hází jako rozbouřené moře.

Náš žalmista nám sděluje svoji zkušenost, kdy byl na dně, dostal se z toho a poznal v tom zachraňujícího Boha. A my ten žalm máme slyšet jako výzvu k hledání Boha, k poznávání jeho skutků v Božím slovu i k poznávání jeho lásky v našich životech. Protože teprve tam, kde v Boha nejen věříme, ale kde ho také milujeme, se tvoří pravá církev: společenství modlitby, svědectví, chvály a slibů, v němž je Bůh uprostřed nás, kde nacházíme sami sebe ve vztahu k Bohu i druhým, kde přijímáme vysvobození a očistění od hříchů i sílu vstát a jít dál.

*Pane Bože, zbav nás iluzí, že když budeme věřit, nepřijde na nás žádná zkouška ani krize. Dej nám naopak víru, že ve všem, co nás potkává, ať je to dobré nebo zlé, jsi v Kristu s námi jako ten, kdo se raduje s radujícími a pláče s plačícími; kdo však má moc po krátkém utrpení nás vysvobodit, utvrdit a postavit na pevný základ. Prosíme, aby se v nás spojovaly víra s láskou. Amen*

\* Čtení: Matouš 26,36-46 \* Poslání: 2Kor.4,7-15 \* Písně: 639, S119, 438, 116/1-6.9/, 685 jh